

Cynllun Heddlu a Throseddu 2021-2025 Dyfed-Powys

Dyfed-Powys o Gymunedau Diogel

DRAFT - SHARED IN CONFIDENCE

Cynnwys

Rhagair	3
Fy Ngweledigaeth: Dyfed-Powys o Gymunedau Diogel	4
Fy Mlaenoriaethau ar gyfer Plismona a Throseddu	5
Blaenoriaeth 1: Mae dioddefwyr yn cael eu cefnogi	5
Pam mae'n bwysig?	5
Sut beth yw llwyddiant?	6
Sut fyddwn ni'n cyflawni hyn?	6
Sut fyddwn ni'n gwybod ein bod ni wedi llwyddo?	7
Blaenoriaeth 2: Mae niwed yn cael ei atal	8
Pam mae'n bwysig?	8
Sut beth yw llwyddiant?	8
Sut fyddwn ni'n cyflawni hyn?	9
Sut fyddwn ni'n gwybod ein bod ni wedi llwyddo?	9
Blaenoriaeth 3: Mae ein system gyfiawnder yn fwy effeithiol	10
Pam mae'n bwysig?	10
Sut beth yw llwyddiant?	11
Sut fyddwn ni'n cyflawni hyn?	11
Sut fyddwn ni'n gwybod ein bod ni wedi llwyddo?	12
Cydweithio	13
Bod yn atebol	13
Bod yn cynaliadwy	15
Ymgysylltu'n eang	15
Adnoddau	16
Gwasanaethau yr wyf yn eu Comisiynu	19
Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd	20
Ymwelwyr Lleyg Er Lles Anifeiliaid	21
Panel Sicrhau Ansawdd	21
Llysgenhadon Ifainc	21
Fforwm Ymgysylltu â Dioddefwyr	21
Ein hardal	22
Ein pobl	22
Rolau a chyfrifoldebau	23
Ynghylch y Cynllun hwn	24

Rhagair

Rwy'n ymfalchïo yn y ffaith fy mod i wedi fy ethol fel eich Comisiynydd Heddlu a Throseddau am ail dymor, a byddaf yn parhau i ddatblygu perthynas waith agos â holl gymunedau'r ardal ddaearyddol eang y mae Heddlu Dyfed-Powys yn ei gwasanaethu. Mae gweithio mewn partneriaeth ar draws y pedair ardal Awdurdod Unedol, sef Sir Gaerfyrddin, Ceredigion, Powys a Sir Benfro, wedi bod yn flaenoriaeth i mi erioed, a bydd yn parhau'n flaenoriaeth imi. Mae gennyf ymrwymiad o hyd i roi llais cryf i'r cyhoedd o ran llunio ei wasanaeth plismona a'r system cyfiawnder troseddol ehangach.

Mae Heddlu Dyfed-Powys yn rhan anhepgor o'n cymunedau, ac mae'r berthynas unigryw hon yn hollbwysig. Mae'n rhaid i'r cyhoedd barhau'n ganolog i bob dim a wnawn a phob penderfyniad a wnawn. Mae darparu sail dystiolaeth ar gyfer ein gweithredoedd a'n buddsoddiadau'n bwysig, a thrwy harneisio'r defnydd o dechnoleg a data i lunio ein gwasanaethau, rwy'n siŵr bod modd cyflwyno gwelliannau pellach ar gyfer sicrhau diogeledd a diogelwch ein hardal.

Fel yr 'Hyrwyddwr Dioddefwyr' lleol, mae'r gwasanaethau a ddarperir i ddioddefwyr yn flaenoriaeth, a dylent fod wrth galon popeth a wna'r Heddlu a'r gwasanaeth cyfiawnder troseddol yn ein hardal. Rhaid deall hawliau dioddefwyr a'u cyflawni'n llawn, gan sicrhau bod gwasanaethau wir yn canolbwyntio ar ddioddefwyr.

Yr wyf eisiau canolbwyntio ar atal niwed a achosir i unigolion a chymunedau drwy drosedd, ymddygiad gwrthgymdeithasol a bregusrwydd. Bydd gweithio mewn ffordd sy'n ceisio datrys problemau o fewn ein cymunedau'n sicrhau defnydd effeithiol ac effeithlon o adnoddau. Mae'n hollbwysig bod yr adnoddau hyn yn weladwy a hygyrch, ac yn dangos brwdfrydedd dros wneud gwahaniaeth gwirioneddol i'r cyhoedd yng Nghanolbarth a Gorllewin Cymru.

Gellir ond cyflwyno system cyfiawnder troseddol effeithiol drwy gydweithio ar draws y sector cyhoeddus a gydag arbenigwyr pwnc o fewn ein Gwasanaethau Comisiwn. Bydd rhoi cyfleoedd a grym i wirfoddolwyr a'r trydydd sector fod yn rhan ganolog o'r system cyfiawnder troseddol yn cryfhau ein hymateb ymhellach, a byddaf yn parhau i gyflwyno amgylchedd er mwyn i hyn ffynnu.

Drwy'r Cynllun hwn, yr wyf wedi sefydlu'r cyfeiriad strategol ac amlinellu blaenoriaethau. Yn hollbwysig, mae hwn yn gynllun dynamig a fydd yn esblygu ac yn addasu i'r heriau dros y blynyddoedd i ddod, er mwyn sicrhau bod gwasanaethau cyfiawnder troseddol a phlismona'n parhau'n berthnasol ac yn ystyried y cyd-destun o fewn pa un y maent yn gweithredu. Yr wyf yn hyderus y bydd ymagwedd bartneriaeth yn arwain at wasanaeth gwell i chi'r cyhoedd, ac edrychaf ymlaen at eich gwasanaethu fel Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau am dymor arall.

Fy Ngweledigaeth: Dyfed-Powys o Gymunedau Diogel

Fy ngweledigaeth gynhwysfawr ar gyfer 2021-25 yw i gadw cymunedau Canolbarth a Orllewin Cymru yn ddiogel, gan cynnal ymddiried a hyder yn ein Heddlu ac chyfiawnder troseddol.

Mae hyn yn golygu:

1. Rydym yn cadw ein cymunedau'n ddiogel, gan cefnogi pan fydd trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol;
2. Mae ein gwasanaethau yn hygyrch i bob gymuned, gan gydnabod amrywiaeth a'r iaith Gymraeg; ac Rydym yn mynd i ymdrin â phroblemau niwed cymunedol uchel, gan gynnwys camddefnyddio sylweddau, trais yn erbyn menywod a merched ac iechyd meddwl. Rydym yn darparu system blismona a chyfiawnder sy'n diwallu anghenion atal troseddu ein cymunedau, yn diogelu'r cyhoedd ac yn adeiladu gwydnwch;
3. Mae ein hymgysylltiad cyhoeddus ystyrlon, pellgyrhaeddol yn llywio'r broses o wneud penderfyniadau strategol.

Byddaf yn defnyddio amrediad o fesurau meintiol ac ansoddol i ateb y cwestiynau hyn, ac yn rhoi diweddariadau am gynnydd yn erbyn y deilliannau i'r Panel Heddlu a Throseddu ac fydd y wybodaeth hon hefyd yn cael ei chyhoeddi ar fy ngwefan.

DRAFT - SHARED IN CONFIDENCE

Fy Mlaenoriaethau ar gyfer Plismona a Throseddu Blaenoriaeth 1: Mae dioddefwyr yn cael eu cefnogi

Rwyf eisiau sicrhau bod dioddefwyr trosedd yn:

Cael eu Hadnabod ac yn cael eu cefnogi, gan deilwra ymatebion i'w hanghenion unigol..

Pam mae'n bwysig?

"Y gobaith yw mai Gosod Dioddefwyr yn y Canol yw'r ffordd ymlaen ar gyfer Heddlu Dyfed-Powys. Dyna lle y byddech eisiau i'r Heddlu fod, ac os mai dyna lle'r ydych chi'n symud tuag at fel heddlu, mae'n dda clywed hynny."

Un o gyfranwyr y grŵp ymgynghorol 'Llai o Lais'

- Mae dyletswydd ar fy mhartneriaid a minnau i gydymffurfio â'r Cod Ymarfer ar gyfer Dioddefwyr Trosedd a'r Siarter Tystion.
- Mae gennyf ddyletswydd statudol i ddiogelu plant a phobl ifainc a hyrwyddo eu lles.
- Dywedodd preswylwyr wrthyf yr agweddau pwysicaf ar sut rydym yn ymateb i ddioddefwyr yw fod y dioddefwr yn derbyn gwybodaeth pwrpasol am yr hyn sy'n digwydd nesaf a'r cymorth sydd ar gael wrth adrodd am drosedd, yn ogystal â chael eu cyfeirio at wasanaethau cymorth.
- Mae Heddlu Dyfed-Powys wedi nodi bod dal angen llawer iawn o adnoddau er mwyn mynd i'r afael â galw o ran diogelu (yn arbennig Cam-drin Domestig). Disgwylir y bydd ardal Heddlu Dyfed-Powys yn gweld cynnydd o 20-28% yn y boblogaeth sy'n heneiddio, â phobl dros 65 oed sy'n byw gyda dementia yng Nghymru'n cynyddu 64% erbyn 2035.
- Disgwylir y bydd galw mewn perthynas â throseddau rhywiol yn parhau i gynyddu.
- Mae gan Heddlu Dyfed-Powys un o'r cyfraddau uchaf o ddioddefwyr sy'n tynnu'n ôl o'r broses cyfiawnder troseddol, sef 37.3%. Mae hyn 14.7% yn uwch na'r gyfradd genedlaethol.
- Mae Heddlu Dyfed-Powys yn disgwyl cynnydd o ran camfanteisio ar blant, materion diogelu ar-lein a thrais yn erbyn plant (mewn perthynas â Dileu'r Amddiffyniad o Gosb Resymol).
- Yn 2018, roedd 55-58% o achosion trais yn ymwneud â phlant dan 18 mlwydd oed.
- Ar gyfartaledd, mae 10% o dioddefwyr yn iau na 18 oed adeg y drosedd. Mae 22% yn 25 oed neu iau.
- Cyfeiriwyd dros 27,000 o ddioddefwyr ac unigolion agored i niwed at wasanaethau a gomisiynir gennyf i yn 2020-21. Mae hyn yn cynnwys Eiriolwyr Trais Domestig Annibynnol, Eiriolwyr Trais Rhywiol Annibynnol, cymorth ar gyfer dioddefwyr a thystion, gwasanaeth ôl-drafod ar gyfer pobl ifainc sydd wedi bod ar goll, a gwasanaethau troseddau ieuentid, ac atal.

SWYDDOGOL – SENSITIF
RHAID PEIDIO Â RHANNU'R DDOGFEN HON HEB GYTUNDEB CHTH

- Dywedodd 58% o'r dioddefwyr a holwyd eu bod nhw'n fodlon â'u profiad o'r gwasanaeth gan Heddlu Dyfed-Powys¹.
- Mae Plismona yng Nghymru'n anelu i leihau'r effeithiau negyddol o drosedd drwy amddiffyn y rhai mwyaf agored i niwed, a sicrhau bod dioddefwyr trosedd yn cael mynediad at system gyfan o gymorth ac fod y cymorth yn cael ardrawiad cadarnhaol.
- Argymhellodd y Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru y dylai'r Bwrdd Cyfiawnder Troseddol yng Nghymru fod yn gyfrifol am sicrhau bod hawliau dioddefwyr yn cael eu parchu, a bod gwasanaethau'n cael eu cyflwyno i ddioddefwyr yn briodol.
- Byddwn yn parhau i gyfrannu at y Nod Lles Cenedlaethol o fod *"yn Gymru iachach: cymdeithas lle mae lles corfforol a meddyliol pobl yn cael ei uchafu, a lle y deallir dewisiadau ac ymddygiadau sy'n elwa iechyd yn y dyfodol."*
- Mae Llywodraeth y DU wedi amlinellu ei blaenoriaeth i weld gwelliant yng nghyfraddau bodlonrwydd dioddefwyr.
- Un o flaenoriaethau strategol yr Asiantaeth Troseddu Cenedlaethol ar gyfer 2021-22 yw lleihau nifer y dioddefwyr camfanteisio. Mae hyn yn cynnwys Cam-drin Plant yn Rhywiol, Camfanteisio ar Blant, Caethwasiaeth Fodern, Masnachu Mewn Pobl, a Throseddau Mewnffudo Trefnedig.

Sut beth yw llwyddiant?

1. Cofnodi troseddau cywir a nodi dioddefwyr.
2. Diogelu rhag niwed ac erledigaeth ailadroddus.
3. Gwrando ar farn dioddefwyr a rhoi profiad cadarnhaol iddynt beth bynnag fo'r canlyniad.
4. Cyflawni ein rhwymedigaethau i Siarter Tystion Cod Dioddefwyr.
5. Comisiynu gwasanaethau i helpu dioddefwyr i ymdopi ac adfer.

Sut fyddwn ni'n cyflawni hyn?

Fel eich Comisiynydd, byddaf yn:

- Sicrhau bod gwasanaethau priodol ar gyfer bodloni anghenion pob dioddefydd.
- Buddsoddi yn wasanaethau sy'n cefnogi plant fel dioddefwyr ac atal neu leihau'r perygl y byddant yn dioddef camfanteisio.
- Blaenoriaethu buddsoddiad mewn gwasanaethau i ddioddefwyr troseddau rhywiol difrifol a throseddau casineb.
- Cefnogi Rhaglen Ysgolion Cymru i wella'r ddealltwriaeth o drais yn erbyn menywod a merched.
- Siarad am dioddefwyr a'r tystion hynny, a'r bobl hynny sy'n agored i niwed, sydd ddim bob amser yn cael eu clywed.
- Hyrwyddo'r defnydd o safleoedd tystiolaeth pell i ddarparu lle diogel a chefnogol i ddioddefwyr a thystion.
- Parhau i gomisiynu cymorth arbenigol ar gyfer dioddefwyr trosedd, ymddygiad gwrthgymdeithasol, trais domestig a thrais rhywiol.

¹ 142 o ymatebwyr i 3,420 o arolygon a gyhoeddwyd rhwng 10/2/21 a 19/9/21. Roedd 38 yn gwbl fodlon, roedd 26 yn fodlon iawn, ac roedd 19 yn weddol fodlon.

SWYDDOGOL – SENSITIF
RHAID PEIDIO Â RHANNU'R DDOGFEN HON HEB GYTUNDEB CHTH

- Parhau i gefnogi'r cynnydd o ran rhanbartholi Canolfannau Atgyfeirio Ymosodiadau Rhywiol.
- Lobio am newid i ddeddfwriaeth Cymru er mwyn caniatáu ar gyfer llwybr archwilio iechyd a fforensig di-dor ar gyfer dioddefwyr ymosodiadau rhywiol.
- Parhau i weithio gyda phartneriaid er mwyn mynd i'r afael â phrinder gwasanaethau ymosodiadau rhywiol paediatrig.
- Gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu llwybr cymorth ar gyfer dioddefwyr trosedd ifainc.
- Gweithio gyda'r Comisiynydd Dioddefwyr i gryfhau llais y dioddefydd yn ardal Dyfed-Powys.
- Cyflwyno Hyrwyddwr Dioddefwyr ar gyfer Dyfed-Powys, a fydd yn gweithio gyda fy Fforwm Ymgysylltu â Dioddefwyr i hysbysu gwelliannau i gyflenwi gwasanaethau.

Sut fyddwn ni'n gwybod ein bod ni wedi llwyddo?

Byddaf yn gofyn i'r Prif Gwnstabl, partneriaid a'm swyddfa i'w arddangos::

- a) Ymatebion effeithlon ac effeithiol i alwadau'r cyhoedd am help.
- b) Dysgu o brofiad goreswyr i lywio ymarfer yn y dyfodol.
- c) Datrys cwynion yn effeithiol.
- ch) Arloesi i gynyddu cyfleoedd adrodd i ddioddefwyr.
- d) Gweithlu mwy amrywiol sy'n cynrychioli ein cymunedau.
- dd) Pa mor dda y mae dioddefwyr troseddau rhywiol difrifol a throseddau casineb yn cael eu cefnogi.
- e) Gostyngiad yng nghyfran y dioddefwyr sy'n ymddieithrio neu'n tynnu'n ôl o'r system cyfiawnder troseddol.

Blaenoriaeth 2: Mae niwed yn cael ei atal

Rwyf eisiau atal niwed i unigolion a chymunedau a achosir drwy droseddu, ymddygiad gwrthgymdeithasol a bod yn agored i niwed. :

Pam mae'n bwysig?

- Dywedodd y cyhoedd a wasanaethir gan Heddlu Dyfed-Powys mai gweithio gyda throseddwr i'w dargyfeirio rhag ymddygiad troseddol oedd y trydydd mesur ataliol pwysicaf; y ddau gyntaf oedd fod addysgu pob unigolyn ifanc am ganlyniadau troseddu, a chefnogi pobl ifanc sydd mewn perygl o gymryd rhan mewn gweithgarwch troseddol.
- Mae gan Gomisiynwyr a phartneriaid ddyletswydd i gydweithio er mwyn atal a mynd i'r afael â throsedd, i lleihau trosedd ac anrhefn, ymddygiad gwrthgymdeithasol, aildroseddu a chamddefnyddio sylweddau.
- Mae Bwrdd Cyfiawnder Troseddol Lleol Dyfed-Powys yn gydnaws â blaenoriaethau Cymru Gyfan gyda chynllun cyflenwi lleol er mwyn sicrhau bod canlyniadau wedi'u teilwra i'n cymunedau lleol. Mae hyn yn cynnwys ffocws ar ddioddefwyr, troseddwr, ymyrraeth gynnar ac atal a chydardoldeb hiliol.
- Blismona yng Nghymru yn gwneud atal niwed a chydweithio er mwyn mynd i'r afael â gyrwyr niwed, yn flaenoriaeth. Nodwyd y canlynol yn yrwyr niwed: camddefnyddio sylweddau, (gan gynnwys alcohol), trais, (gyda phwyslais arbennig ar drais domestig a cham-drin a thrais rhywiol, yn ogystal â thrais sy'n gysylltiedig â gweithgarwch troseddol), iechyd meddwl ac argyfyngau personol, profiadau niweidiol adeg plentyndod a phob math o gam-drin a chamfanteisio.
- Mae Cyfiawnder Adferol yng Nghymru yn benderfynol yng sicrhau y dylai ymyrraeth gynnar ac atal fod yn flaenoriaethau strategol ar gyfer pob sefydliad Cyfiawnder Troseddol.
- Blaenoriaeth Gweledigaeth Blismona 2030 Cyngor Cenedlaethol Prif Swyddogion yr Heddlu ac yr Chymdeithas Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddu yw datblygu ein defnydd o gamau ymyrraeth gynnar ac ymagweddau datrys problemau er mwyn lleihau digwyddiadau yn ein cymuned.

Sut beth yw llwyddiant?

- Mabwysiadwn ymyrraeth gynnar a dull datrys problemau i fynd i'r afael ag achosion sylfaenol troseddu ac ymddygiad gwrthgymdeithasol .
- Rydym yn mynd ati i ymdrin â phroblemau niwed cymunedol uchel, gan gynnwys camddefnyddio sylweddau, trais yn erbyn menywod a merched ac iechyd meddwl..
- Rydym yn hyrwyddo dull sy'n Canolbwyntio ar y Plentyn sy'n cydnabod pa mor agored i niwed yw plant a phobl ifanc, sy'n gwella eu cyfleoedd bywyd..

Cynyddu diogelwch ar y ffyrdd drwy fynd i'r afael â phum prif achos gwrthdrawiadau ac anafiadau traffig ar y ffyrdd yng Nghymru (Angheuol 5).

Sut fyddwn ni'n cyflawni hyn?

Fel eich Comisiynydd, byddaf yn:

- Annog gwasanaethau adferol ystyrllon a chynaliadwy sy'n briodol ar gyfer oedran, gan fod yn ystyriol o anghenion y rhai sy'n cymryd rhan. Gallai hyn gynnwys arferion adferol mewn gosodiadau cymunedol; teulu ac addysg a ddefnyddir ar gyfer mesurau ataliol a chymorth parhaus; ac o warediadau tu allan i'r llys i ddargyfeirio oedolion ifainc rhag y system cyfiawnder troseddol, fel rhan o ddedfrydau cymunedol ac ochr yn ochr â dedfrydau o garchar.
- Parhau i gefnogi gwaith y 'Female Offending Blueprint', gan sicrhau bod anghenion penodol menywod yn cael eu cydnabod o fewn y System Cyfiawnder Troseddol
- Gweithio i gadw pobl ifainc allan o'r system cyfiawnder troseddol drwy hyrwyddo model plismona sy'n canolbwyntio ar y plentyn, a hysbysir gan drawma. Yn arbennig, byddaf yn cefnogi cyflwyno a gweithredu protocol cenedlaethol ar gyfer lleihau troseddi anghymesur plant a phobl ifainc sydd â phrofiad o ofal.
- Gweithio gyda phartneriaid i hyrwyddo a buddsoddi ar y cyd mewn gwasanaethau ataliol.
- Gweithio ar yr agenda gorddos angheuol a gorddos nad yw'n angheuol, gan gynnwys datrysiadau amgen i driniaeth camddefnyddio sylweddau.
- Herio'r fframwaith deddfwriaethol mewn perthynas â chamddefnyddio cyffuriau.

Sut fyddwn ni'n gwybod ein bod ni wedi llwyddo?

Byddaf yn gofyn i'r Prif Gwnstabl, partneriaid a'm swyddfa i'w arddangos: :

- a) Lleihau troseddu ac ymddygiad gwrthgymdeithasol ym mhob cymuned.
- b) Gostyngiad yn y bygythiad o Droseddau a Chamfanteisio Cyfundrefnol Difrifol.
- c) Cymunedau mwy diogel drwy leihau ofn troseddu.
- ch) Gwrando ac ymdrin â blaenoriaethau'r gymuned leol.
- d) Datblygu perthynas â phobl ifanc drwy weithgareddau fforwm ac ymgysylltu.
- dd) Gwasanaethau atal ar gyfer pobl ifanc sy'n effeithiol o ran lleihau risg a niwed.
- e) Pa mor effeithiol yw Heddlu Dyfed-Powys o ran amddiffyn pobl sy'n agored i niwed.

Blaenoriaeth 3: Mae ein system gyfiawnder yn fwy effeithiol

Yr wyf wedi ymrwymo weithio gyda phartneriaid, cymunedau a dioddefwyr i wella hyder yn y system cyfiawnder troseddol.:

"Mae pobl Cymru yn cael eu siomi gan y system [cyfiawnder troseddol] yn ei chyflwr presennol... er gwaethaf gwelliant i'r ffordd y caiff dioddefwyr eu trin, mae angen gwneud llawer mwy i'w cynnwys yn y system gyfiawnder."
(Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru, 2019)

Pam mae'n bwysig?

- Mae dyletswydd statudol arnaf i sicrhau y darperir system cyfiawnder troseddol effeithiol ac effeithlon ar gyfer ein ardal heddlu.
- O dan Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus, mae'n rhaid imi gefnogi ymdrechion ar y cyd i ddileu gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth; hyrwyddo cydraddoldeb cyfle i bawb; a meithrin perthnasau da rhwng pobl.
- Dywedodd y cyhoedd a wasanaethir gan Heddlu Dyfed-Powys mai mynediad cyfartal at gyfiawnder sydd fwyaf pwysig, ac mai erlyniad sydd lleiaf pwysig. Mae grwpiau sydd â llai o lais hefyd yn dweud bod cael eu clywed, eu deall a'u parchu'n bwysig dros ben.
- Mae Heddlu Dyfed-Powys yn rhagweld y bydd nifer cynyddol o droseddwyr angen eu rheoli – roedd 8% o ddrwgdybiedigion yn 2021 yn iau na 18 oed; efo 20% yn 25 oed neu iau. Dros y pedair blynedd diwethaf, ar gyfartaledd, roedd 5% o garcharorion yn y ddalfa'n iau na 18 oed efo 30% yn iau na 30 oed.
- Dros y 4 blynedd diwethaf, ar gyfartaledd:
 - Gan amlaf, mae lladradau a throseddau rhywiol yn cymryd mwy o amser i'w cwblhau na mathau eraill o droseddau. Cymerir dros 100 diwrnod i gyrraedd canlyniad mewn 26% a 38% o achosion yn ôl eu trefn.
 - Nid yw'n fawr o syndod mai 'canlyniad 16' yw'r canlyniad mwyaf cyffredin ar gyfer troseddau rhywiol (ni cheir cefnogaeth y dioddefydd er bod drwgdybyn wedi'i enwi).
 - Mewn lladradau, mae 20% o achosion yn arwain at gyhuddiad, ond ni nodir drwgdybyn mewn 19% o achosion, ac mewn 18% o achosion, ni cheir cefnogaeth y dioddefydd er bod drwgdybyn wedi'i enwi.
 - Troseddau Trais yn erbyn y Person yw'r troseddau sy'n cael eu cofnodi amlaf, ac mae 30% yn cael eu cwblhau o fewn mis. Fodd bynnag, ar gyfartaledd, mae 48% o'r rhain yn cael eu cwblhau drwy wrthodiad y dioddefydd i gefnogi camau gweithredu pellach, er bod drwgdybyn wedi'i adnabod.
- Rhwng Gorffennaf a Medi 2020-21:
 - Roedd unigolion o gefndiroedd duon a lleiafrifoedd ethnig ddwywaith yn fwy tebygol o gael eu chwilio gan swyddogion Heddlu Dyfed-Powys na phobl croenwyn.
 - Roedd 23.9% o bob chwiliad a gynhaliwyd gan swyddogion Heddlu Dyfed-Powys yn cyfateb â'r rheswm gwreiddiol dros chwilio.

SWYDDOGOL – SENSITIF
RHAID PEIDIO Â RHANNU'R DDOGFEN HON HEB GYTUNDEB CHTH

- Cynhelir y rhan fwyaf o chwiliadau ar bobl sy'n iau na 25 oed.
- Mae Blismona Cymru wedi sefydlu uchelgais inni gyfrannu'n effeithiol at gyflenwi Datganiad o Ddiben 2020-2030 Cyfiawnder Troseddol yng Nghymru. Maent hefyd yn nodi gweithio gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid Cyfiawnder Troseddol i ystyried yr oblygiadau ymarferol a fyddai'n dilyn yn sgil cyflwyno'r argymhellion a wnaed gan y Comisiwn Cyfiawnder yng Nghymru, sy'n ceisio diwygio'r system gyfiawnder a'r cynllun datganoli presennol i gyflwyno cyfiawnder yng Nghymru ar gyfer pobl Cymru.
- Adlewyrchir hyn yn ein Nod Lles Cenedlaethol: *"Cymru Fwy Cyfartal: cymdeithas sy'n galluogi pobl i gyflawni eu potensial, waeth pa beth bynnag yw eu cefndir neu eu hamgylchiadau."*
- Mae Gweledigaeth Blismona 2030 Cyngor Cenedlaethol Prif Swyddogion yr Heddlu a Chymdeithas Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddau'n anelu i gefnogi integreiddio a chysylltu gwasanaethau Cyfiawnder Troseddol ar lefel leol.

Sut beth yw llwyddiant?

1. Gwell ffydd a hyder yn y system cyfiawnder troseddol.
2. Canlyniadau cyfiawnder troseddol mwy llwyddiannus, yn enwedig mewn perthynas â thrais yn erbyn menywod a merched.
3. Rydym yn cydnabod pa mor agored i niwed yw plant yn y system cyfiawnder troseddol, fel dioddefwyr a chyflawnwyr.
4. Llai o aildroseddau drwy ymyriadau wedi'u targedu a gorchmynion ataliol.
5. Gwell ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yn y system cyfiawnder troseddol drwy sefydlu barn dioddefwyr, cyfiawnder adferol priodol ac asesu anghymhwysedd o fewn y system

Sut fyddwn ni'n cyflawni hyn?

Fel eich Comisiynydd, byddaf yn:

- Gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu ymagwedd wedi'i theilwra tuag at weithio gydag oedolion ifainc sy'n cyflawni troseddau lefel isel, gan sicrhau bod yr unigolion hyn yn medru cael eu dargyfeirio'n ddiogel a mwy effeithiol rhag y system cyfiawnder troseddol. Bydd hyn yn cynnwys rhoi arian grant i sefydliadau bach fel eu bod nhw'n medru bodloni dyheadau ac anghenion amrywiol oedolion ifainc mewn ffyrdd creadigol.
- Gweithio gyda phartneriaid i hyrwyddo'r defnydd o arfer adferol yn ystod pob cam o'r system cyfiawnder troseddol.
- Gweithio gyda phartneriaid i gomisiynu cymorth priodol er mwyn helpu oedolion ifainc sydd mewn cysylltiad â'r system cyfiawnder troseddol i adeiladu hyder, nodi eu nodau gyrfa a chael mynediad at hyfforddiant, datblygiad a chyflogaeth ynglŷn ar glasbrint cyfiawnder ieuencid.
- Cefnogi partneriaid sy'n darparu cymorth ar gyfer pobl ifainc sy'n pontio rhwng gwasanaethau troseddau ieuencid a phrawf.
- Ymgyrchu i ddod â'r stigma gydol oes o gofnodion troseddol a gafwyd adeg plentyndod i ben. Byddaf yn llobio Llywodraeth y DU i gysoni ein system gofnodion troseddol â chenhedloedd eraill Ewrop, gan gynnwys yr

SWYDDOGOL – SENSITIF
RHAID PEIDIO Â RHANNU'R DDOGFEN HON HEB GYTUNDEB CHTH

Alban, gan godi oed cyfrifoldeb troseddol o deg mlwydd oed i deuddeg mlwydd oed o leiaf.

- Galw ar ddyletswydd statudol partneriaid eraill i ddarparu cymorth priodol ar gyfer pobl ifainc.
- Gweithio gyda Llywodraeth Cymru wrth iddi ymateb i argymhellion allweddol adroddiad y Comisiwn Cyfiawnder yng Nghymru.
- Gwella casglu data er mwyn deall triniaeth anghyfartal o ddiodefwyr yn y system cyfiawnder troseddol a mynd i'r afael â hyn.
- Cyfrannu'n effeithiol at gyflenwi Datganiad o Ddiben 2020-2030 Cyfiawnder Troseddol yng Nghymru.
- Parhau i yrru blaenoriaethau ein bwrdd cyfiawnder troseddol lleol a hyrwyddo cydweithio ledled Cymru rhwng cyrff Cyfiawnder Troseddol.
- Cefnogi Rheoli Troseddwr yn Integredig Cymru a Gwasanaeth Carchardai, a Phrawf Ei Mawrhydi i gyflenwi'r fframwaith ar gyfer y rheini sydd mewn perygl o droseddu.
- Gwella'r newid rhwng y cymorth a ddarperir i droseddwr tra byddant yn y carchar a'r rhai sydd ar gael yn y gymuned.
- Gweithio gyda phartneriaid i wella'r gefnogaeth a roddir i droseddwr cam-drin domestig a'u diodefwyr a'u teuluoedd.
- Cefnogi Heddlu Dyfed-Powys i wella ymwybyddiaeth o bŵer yr heddlu i Stopio a Chwilio a chyfreithlondeb y defnydd ohono.

Sut fyddwn ni'n gwybod ein bod ni wedi llwyddo?

Byddaf yn gofyn i'r Prif Gwnstabl, partneriaid a'm swyddfa i arddangos: :

- a) Gostyngiadau yn yr ôl-groniadau yn y system cyfiawnder troseddol.
- b) Defnyddio craffu annibynnol i fynd i'r afael ag anghymhwysedd.
- c) Arloesi i wella profiad diodefwyr o'r system cyfiawnder troseddol.
- ch) Gostyngiad yn nifer y rhai sy'n ymuno â'r system cyfiawnder troseddol am y tro cyntaf.
- d) Llai o droseddwr benywaidd sy'n cael dedfrydau o garchar.
- dd) Lleihau aildroseddu.
- e) Cynigir dull adferol fel mater o drefn yn ogystal ag unrhyw ganlyniad ffurfiol, i ddiodefwyr unrhyw fath o drosedd.

Er mwyn cyflawni fy ngweledigaeth o 'Gymunedau diogel Dyfed-Powys', byddaf yn annog y heddlu a'r systemau cyfiawnder troseddol i weithio'n effeithiol ac effeithlon drwy:

- Gydweithio;
- Bod yn atebol;
- Bod yn wydn; a thrwy
- Ymgysylltu'n eang.

Cydweithio

Mae sefydliadau a chymunedau yn ardal Heddlu Dyfed-Powys yn cydweithio, a chydbwysir ein hanghenion a'n nodau â rhai cyrff cyhoeddus eraill.

Fel eich Comisiynydd, byddaf yn:

- Parhau i pwyso am ddull mwy integredig o wella arweinyddiaeth a darpariaeth gwasanaethau iechyd meddwl; gan gynnwys cymorth ar gyfer gwasanaethau rheng flaen i'w galluogi i ymateb yn well i unigolion ag anghenion iechyd meddwl.
- Gweithio'n agos gyda busnesau lleol i ddeall trais a cham-drin tuag at staff a sicrhau bod ymateb addas gan yr heddlu yn cael ei ddarparu.
- Llofnodi'r Addewid Dioddefwyr Ymddygiad Gwrthgymdeithasol a hwyluso apeliadau sbarduno cymunedol.
- Cefnogi gwaith Canolfan Seiber-gydnerth Cymru
- Gweithio gyda chydweithwyr drwy strwythurau Plismona yng Nghymru a Bwrdd Partneriaeth Plismona Cymru, i archwilio a gwerthuso cyfleoedd cydweithio newydd yn gyson gyda heddluoedd eraill yng Nghymru a'r DU.
- Cyfrannu, drwy'r Bwrdd Cymunedau Diogelach, at oruchwyliaeth a chyfeiriad cenedlaethol rhaglen waith a rennir gan Lywodraeth Leol, Plismona yng Nghymru a phartneriaid eraill. Y nod fydd sicrhau arweinyddiaeth effeithiol a rennir, gan alluogi gweithio mewn partneriaeth leol i gefnogi cymunedau diogel, cryf a hyderus.
- Gweithio gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i hyrwyddo a datblygu Rhwydwaith Diogelwch Cymunedol Cymru sy'n cefnogi gweithgarwch a chymau gweithredu lleol.
- Ymgysylltu â Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a phartneriaid allweddol eraill i sicrhau bod ein cyfrifoldebau diogelwch cymunedol yn ymateb i anghenion a disgwyliadau ein dinasyddion a'n cymunedau ar lefel leol, ranbarthol a chenedlaethol.
- Dylanwadu'n weithredol ar weithgareddau Cymdeithas y Comisiynwyr Heddlu a Throseddau a Chyngor Cenedlaethol Penaethiaid yr Heddlu ac ymgysylltu â hwy.
- Parhau i sicrhau bod Heddlu Dyfed-Powys yn bodloni gofynion y Gofyniad Plismona Strategol.

Bod yn atebol

Yr ydym yn dryloyw ac yn atebol i bobl ardal Dyfed-Powys.

Nododd Syr Robert Peel, wrth ddylunio heddlu moesegol, un o'i egwyddorion fel a ganlyn, 'cydnabod bob amser fod pŵer yr heddlu i gyflawni eu swyddogaethau a'u dyletswyddau yn dibynnu ar gymeradwyaeth y cyhoedd i'w bodolaeth, eu gweithredoedd a'u hymddygiad, ac ar eu gallu i sicrhau a chynnal parch y cyhoedd.'

Fel eich Comisiynydd, byddaf yn:

SWYDDOGOL – SENSITIF
RHAID PEIDIO Â RHANNU'R DDOGFEN HON HEB GYTUNDEB CHTH

- Ymgymryd â gwaith ar gyfer deall a mynd i'r afael â gwahaniaethau yn ffydd y cyhoedd yn yr heddlu ymysg grwpiau oedran, hiliau a rhywiau gwahanol, gan gynnwys oedolion ifainc. Mae hyn yn cynnwys gwella effeithlonrwydd ein mecanweithiau craffu ar gyfer helpu i adeiladu ffydd a hyder, gan gynnwys sicrhau bod oedolion ifainc yn medru cymryd rhan ystyrllon mewn dal yr heddlu i gyfrif.
- Cefnogi'r cyhoedd i wneud penderfyniadau gwybodus a phriodol wrth gael mynediad i'n gwasanaethau.
- Rhoi mwy o gyfleoedd i gysylltu â chymunedau, gwranddo arnynt ac ymgysylltu â nhw.
- Sicrhau bod safbwyntiau pobl fel aelodau o'r gymuned a rhai sy'n gysylltiedig â'r system cyfiawnder troseddol (fel dioddefwyr, troseddwyr, neu'r ddau) yn cael eu hadlewyrchu yn ein cynlluniau ymgynghori.
- Drwy fy Fforwm Ieuenctid a'm Fforwm Ymgysylltu â Dioddefwyr, rhoi cyfleoedd i'r rhai sydd â phrofiad personol gymryd rhan mewn trafodaethau lleol am flaenoriaethau cyfiawnder troseddol a chynllunio gwasanaethau ar y cyd lle bo'n briodol.
- Sicrhau bod y cyhoedd yn derbyn y wybodaeth sydd angen arnynt er mwyn asesu perfformiad eu gwasanaethau plismona a throedd.
- Cynnwys pobl mewn paratoi cyhoeddiadau er mwyn sicrhau eu bod yn syml a bod y cyhoedd yn eu deall.
- Bod yn atebol i Banel Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys, gan roi ystyriaeth ddyledus i'w argymhellion imi ynglŷn â'm penderfyniadau allweddol.
- Gwneud defnydd llawn o'n Cyd-bwyllgor Archwilio a'r Bwrdd Ymgynghorol Comisiynu o ran sicrhau bod gan y Prif Gwnstabl a minnau drefniadau llywodraethu, gweithdrefnau ariannol a rheoliadau busnes cadarn mewn grym.
- Parhau i weithio gyda gwirfoddolwyr a Phaneli sy'n fy nghefnogi i ddal y Prif Gwnstabl i gyfrif am gyflenwi gwasanaethau plismona effeithiol, effeithlon a chyfreithlon, gan gynnwys:
 - Fy Mhanel Sicrhau Ansawdd, sy'n craffu ar ansawdd cyswllt yr Heddlu â'r cyhoedd mewn modd tryloyw ac annibynnol ar ran y cymunedau yn ardal Dyfed-Powys;
 - Fy Mhanel Craffu ar Warediadau Tu Allan i'r Llys, lle mae partneriaid o bob rhan o'r system cyfiawnder troseddol yn dod at ei gilydd i asesu'r defnydd o warediadau tu allan i'r llys (megis rhybuddion, datrysiadau cymunedol a gwarediadau adferol ieuenctid) gan Heddlu Dyfed-Powys, craffu arnynt a sicrhau eu hansawdd yn annibynnol.
 - Fy Ymwelwyr Lleyg er Lles Anifeiliaid, sef gwirfoddolwyr sy'n edrych ar amodau cŵn Heddlu Dyfed-Powys a sut y gofali'r amdanynt.
 - Fy Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd, sef gwirfoddolwyr sy'n ymweld â dalfeydd yr heddlu er mwyn gwirio ar les carcharorion a sicrhau bod eu hawliau'n cael eu cynnal.
- Ymateb yn gymesur i unrhyw adroddiadau annibynnol a gyflwynir i Heddlu Dyfed-Powys gan Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (AHGTAEM) ac arweiniad a dysgu gan Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu.

Bod yn cynaliadwy

Yr ydym yn cynnal ac yn gwella amgylcheddau cymdeithasol, sy'n cefnogi cadernid economaidd ac ecolegol, sy'n gyson ag amgylcheddau naturiol bioamrywiol a systemau eco iach. Mae hyn yn cefnogi'n hymrwymiad a'r gallu i addasu i newid, gan gydbwyso anghenion tymor byr â'r angen ar gyfer diogelu ein dyfodol.

Fel eich Comisiynydd, byddaf yn:

- Llobio am setliad ariannu teg tymor hirach ar gyfer heddluoedd Cymru / dadlau'r achos o blaid Cymru'n derbyn dyraniad teg o'r arian sy'n deillio o unrhyw Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant, adolygiad o fformiwla ariannu'r heddlu, neu ddyraniad adnoddau perthnasol arall.
- Datblygu a mewnosod diwylliant arloesol o ran cynaliadwyedd drwy leihau ein hól troed carbon a sicrhau bod ein hystâd, fflyd cerbydau, cyflenwadau, gweithdrefnau a phrosesau gwasanaeth yn amgylcheddol gyfrifol.
- Sicrhau stiwardiaeth effeithiol o'r ystâd heddlu.
- Gyrru effeithlonrwydd drwy gydweithio a dysgu.
- Annog a galluogi gwaith gyda'r Coleg Plismona, y gwasanaeth heddlu ehangach, partneriaid a'r byd addysg i nodi a rhannu dysgu am fygythiadau cyfredol.
- Cefnogi buddsoddi mewn gallu dadansoddol, prosiectau datgarboneiddio, datblygiadau TG a rhaglenni moderneiddio arloesol.
- Annog gweithio mewn partneriaeth i ymateb i'r Argyfwng Hinsawdd, o ran cynaliadwyedd a pholisïau ecogyfeillgar, ac o ran sicrhau bod gennym y gallu a'r gallu ar y cyd i ddelio ag effaith Newid yn yr Hinsawdd, megis llifogydd a thywydd garw eraill.

Ymgysylltu'n eang

Mae pobl sy'n adlewyrchu amrywiaeth ardal Heddlu Dyfed-Powys yn gysylltiedig â phenderfyniadau sy'n bwysig iddynt.

- Mae'n Egwyddor Peleidd i gydnabod bob amser bod angen sicrhau cydweithrediad parod aelodau'r cyhoedd yn y dasg o sicrhau y glynir wrth y gyfraith, yn ogystal â sicrhau eu parch a'u chymeradwyaeth.
- "Cymru yw'r unig genedl yn y DU lle mae cyfran uwch o'r cyhoedd yn credu bod gan bobl gyfleoedd cyfartal i ddatblygu mewn bywyd"². Yr wyf eisiau inni sicrhau bod y gred honno'n cael ei gwireddu.

² Plismona Deloitte 4.0

Fel eich Comisiynydd, byddaf yn:

- Annog gwasanaethau sy'n sensitif tuag at hil a diwylliant ac sy'n briodol ar gyfer oedran.
- Cefnogi'r Prif Gwnstabl i fuddsoddi mewn cynyddu gallu Heddlu Dyfed-Powys i gyflenwi gwasanaethau plismona drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Hyrwyddo a datblygu gwell cysylltiad cymunedol mewn plismona.
- Lobio dros drefniadau hirdymor am gyllid i Gymru ar gyfer prentisiaethau.
- Gweithio tuag at y Safon Gydraddoldeb Cenedlaethol allgofnodi'r addewid cydraddoldeb hiliol.
- Sicrhau bod ymgysylltiad yn derbyn y cymorth a'r adnoddau cywir i fod yn effeithiol, a chadw at yr Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru.
- Parhau i weithio gyda Heddlu Dyfed-Powys er mwyn hyrwyddo rolau gwirfoddoli, megis yr Heddlu Gwirfoddol, Cadetiaid Heddlu, fforymau ymgysylltu a phaneli craffu.

Adnoddau

Rwy'n atebol i chi yn y pen draw am reoli cronfa'r heddlu. Mae'r Prif Gwnstabl a minnau'n rhannu cyfrifoldeb i reoli'r gyllideb blismona yn effeithiol ac i sicrhau gwerth am arian ar eich rhan.

Mae trigolion ardal Heddlu Dyfed-Powys yn disgwyl i'r gwasanaeth (1) fuddsoddi mewn technoleg newydd i fod yn fwy effeithlon, (2) moderneiddio gorsafoedd heddlu i sicrhau eu bod yn ffit ar gyfer y dyfodol a (3) buddsoddi yn yr economi gylchol.

Mae ein gwerth cymdeithasol fel sefydliad yn cael ei fesur yn ôl ein cyfraniadau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd i ardal Dyfed-Powys. Dylai ein hôl troed ariannol fel sefydliad ariannu darpariaeth gwasanaeth yn y dyfodol sy'n diwallu ein hanghenion gwasanaeth a corfforol, ond wrth wneud hynny dylai hefyd gynyddu swyddi lleol, lleihau troseddu, cefnogi'r rhai sy'n agored i niwed, lleihau ein heffaith ar yr amgylchedd a chwistrellu arian i'r economi leol.

Mae fy Nhîm Ystadau eisoes wedi ymrwymo i:

- o Wella perfformiad amgylcheddol / cynaliadwyedd yr ystâd
- o Sicrwydd cost a rhagweld ac adrodd yn effeithiol
- o Adrodd cyfalaf a refeniw a stiwardiaeth effeithiol
- o Bwysau cyfalaf a buddsoddiad yn y dyfodol sy'n ofynnol ar draws yr ystâd

SWYDDOGOL – SENSITIF
RHAID PEIDIO Â RHANNU'R DDOGFEN HON HEB GYTUNDEB CHTH

o Gyflwyno ystâd addas at y diben

Yn ogystal â hyn, bydd yr holl ymarferion caffael sy'n cael eu rhedeg gan yr Heddlu neu fy swyddfa yn cynnwys ffocws ar werth cymdeithasol, gyda dangosyddion allweddol a fydd yn caniatáu imi ddwyn y darparwyr llwyddiannus i gyfrif.

Un o'm cyfrifoldebau allweddol fel eich Comisiynydd Heddlu a Throseddu yw gosod y praesept a chyllideb yr Heddlu bob blwyddyn.

Y dreth a godir drwy drethdalwyr lleol (cyfran o'ch treth gyngor) er mwyn cefnogi gwasanaethau plismona yw'r praesept. Wrth wneud hynny, rwy'n ystyried nifer o ffactorau gwahanol, gan gynnwys: gofyniad y Prif Gwnstabl o ran adnoddau yn y dyfodol, lefel y cronfeydd wrth gefn, adborth gan breswylwyr ardal Dyfed-Powys, a chynlluniau ar gyfer buddsoddi mewn isadeiledd yn y dyfodol.

DRAFT - SHARED IN CONFIDENCE

SWYDDOGOL – SENSITIF
RHAID PEIDIO Â RHANNU'R DDOGFEN HON HEB GYTUNDEB CHTH

Manylion pellach ar adnoddau i'w cynnwys ar y cyd â datblygu'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Category	Original Budget 2019/20	Revised Budget 2019/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Budgets Managed by the PCC								
OPCC Staff	707	707	749	767	785	801	817	834
OPCC Other Costs	284	284	291	302	313	324	335	347
Commissioning Income	-597	-597	-606	-606	-606	-606	-606	-606
Commissioning Staff	96	96	102	105	107	109	111	114
Commissioning Non Pay	1,455	1,455	1,560	1,719	1,781	1,844	1,910	1,978
Estates Staff Costs	714	714	757	775	792	809	825	842
Estates Non Pay Costs	3,936	3,967	4,046	4,109	4,192	4,262	4,414	4,572
Estates Income	-656	-687	-705	-730	-756	-783	-811	-840
Total Budgets Managed by the PCC	5,939	5,939	6,196	6,442	6,608	6,761	6,997	7,241
Budget for Chief Constable and Staff under Direction and Control of Chief Constable								
Employees								
Police Officer	66,852	66,850	70,074	72,361	74,155	75,922	77,536	79,224
Police Staff	24,421	23,856	26,834	27,353	27,708	27,885	28,344	28,913
PCSOs	4,458	5,041	5,349	5,476	5,599	5,718	5,833	5,950
Police Pensions	1,609	1,609	1,644	1,678	1,713	1,748	1,783	1,819
Indirect Staff Costs	1,057	1,035	1,432	1,483	1,536	1,591	1,647	1,706
Total Employee Costs	98,397	98,392	105,333	108,351	110,712	112,863	115,144	117,613
Running Expenses								
Premises Related	354	358	368	382	396	410	425	440
Transport Related	1,964	1,960	2,038	2,095	2,128	2,205	2,284	2,366
Supplies and Services	9,844	10,141	10,542	10,754	11,086	12,292	14,165	15,798
Agency and Contracted	3,449	3,429	3,914	4,063	4,557	4,925	5,049	5,229
Total Running Costs	15,611	15,889	16,862	17,295	18,167	19,832	21,923	23,833
Income and Specific Grants								
Income	-4,708	-4,901	-5,305	-5,520	-5,742	-5,870	-6,080	-6,297
Specific Grants	-8,136	-8,136	-8,159	-8,029	-7,899	-7,917	-7,936	-7,954
Total Income and Specific Grants	-12,844	-13,037	-13,464	-13,549	-13,641	-13,788	-14,015	-14,251
Capital, Reserves and Recharges								
Capital Charges	776	886	1,268	2,532	4,203	5,638	6,387	7,424
Reserves	-981	-981	-603	-327	-0	-0	-0	-0
Recharges and Apportionments	0	-190	-190	-190	-190	-190	-190	-190
Total Capital Reserves and Recharges	-206	-286	475	2,015	4,013	5,448	6,197	7,233
TOTAL CHIEF CONSTABLE'S BUDGET	100,958	100,958	109,205	114,112	119,250	124,355	129,248	134,428
Total PCC and Chief Constable	106,897	106,897	115,402	120,553	125,858	131,116	136,246	141,669

Gwasanaethau yr wyf yn eu Comisiynu

Mae Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011 (y Ddeddf) yn amlinellu nifer o ddyletswyddau allweddol ar gyfer Comisiynwyr Heddlu a Throsedd. Yn ogystal â'u rôl blismona graidd, mae gan Gomisiynwyr Heddlu a Throsedd gylch gwaith i leihau trosedd ac anhrefn, ac mae ganddynt bwerau comisiynu ac arian i'w galluogi i wneud hyn. Mae'r Ddeddf yn rhoi pwerau i Gomisiynwyr roi grantiau i unrhyw sefydliad neu gorff sydd yn gallu cyflwyno eu blaenoriaethau diogelwch cymunedol.

Dylai comisiynu ganolbwyntio ar sicrhau'r canlyniadau gorau am y gwerth gorau, a sicrhau adolygiad parhaus o ran pa un ai a yw gwasanaethau'n llwyddo i fynd i'r afael ag anghenion troseddwr neu ddioddefwyr trosedd.

Mae fy Strategaeth Gomisiynu'n nodi fy ymagwedd tuag at gomisiynu ac ariannu darpariaeth gwasanaeth yn fanwl. Mae hyn yn cynnwys yr egwyddorion allweddol, llwybrau comisiynu posibl, trefniadau monitro a llywodraethu, rheoli risg, archwilio a dyrannu cyllideb. Byddaf hefyd yn cyhoeddi fframwaith comisiynu blynyddol sy'n cyd-redeg yn uniongyrchol â'r Cynllun hwn â'm holl fwriadau comisiynu, ynghyd â'r gyllideb, sy'n gysylltiedig â'm blaenoriaethau strategol. Mae'r blaenoriaethau a nodir yn y Cynllun hwn yn hysbysu fy mhenderfyniadau o ran pa arian fydd yn cael ei ddarparu i'r heddlu a phartneriaid er mwyn lleihau trosedd ac anhrefn.

Llunnir comisiynu gwasanaethau drwy gydol oes fy Nghynllun er mwyn sicrhau bod gwasanaethau dal yn gyson â'm blaenoriaethau strategol.

Byddaf yn canolbwyntio ar y canlynol:

- Sicrhau proses gynllunio agored a thryloyw sy'n darparu rhesymwaith clir dros benderfyniadau;
- Sicrhau bod y broses gomisiynu a'r trefniadau monitro'n gymesur â chost y gwasanaeth neu'r gweithgaredd a ddarperir;
- Sicrhau gwerth am arian drwy weithio mewn partneriaeth ar flaenoriaethau a rennir a chanlyniadau cynaliadwy;
- Cynnal ymagwedd sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau er mwyn sicrhau bod effaith yr arian sy'n cael ei wario'n cael ei mesur a'r gwerth yn cael ei asesu; a
- Gwobrwyo cytundebau tymor canolig a thymor hir er mwyn sicrhau cynaliadwyedd darpariaeth gwasanaeth.

Yn ystod fy nhymor cyntaf, sefydlais Fwrdd Ymgynghorol Comisiynu, sy'n fy nghefnogi drwy weithredu fel y corff adolygu mewn perthynas â dyfarnu arian grant a thendro gwasanaethau. Mae rôl y Bwrdd yn cynnwys sicrhau bod elw ar fuddsoddiadau a gwerthuso effaith gwasanaethau. Mae'r Bwrdd yn canolbwyntio ar weithgarwch craffu ac yn fy nghefnogi i ddal darparwyr gwasanaeth i gyfrif.

SWYDDOGOL – SENSITIF
RHAID PEIDIO Â RHANNU'R DDOGFEN HON HEB GYTUNDEB CHTH

Mae nifer o brosesau mewn grym sy'n monitro gwerth a chanlyniadau'r gwasanaethau rwy'n eu hariannu. I ategu hyn, cynhelir archwiliad pen desg bob blwyddyn ar gyfer pob gwasanaeth a gomisiynir, ynghyd ag archwiliad manylach ar gyfer y gwasanaethau hynny lle mae cytundebau ar fin dod i ben, er mwyn hysbysu cynlluniau ail-gomisiynu.

Mae'r gyllideb gomisiynu gyfan yn cynnwys grant gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder ar gyfer comisiynu gwasanaethau dioddefwyr ynghyd â dyraniad o'm cyllid craidd. Pennir Grant Dioddefwyr y Weinyddiaeth Gyfiawnder yn unol â fformiwla ariannu sy'n seiliedig ar boblogaeth. Yn ogystal â hyn, ceisiaf sicrhau cyllid ychwanegol yn seiliedig ar dystiolaeth o angen, er enghraifft i gynorthwyo gyda'r galw a'r pwysau cynyddol a wynebwr gan ddarparwyr cam-drin domestig a thrais rhywiol yn ystod pandemig Covid-19.

Byddaf hefyd yn sicrhau bod arian ar gael ar gyfer cymunedau, partneriaid ac elusennau drwy grantiau amrywiol i gefnogi prosiectau sy'n cyfrannu at gyflenwi fy mlaenoriaethau ac yn gwella ansawdd bywyd ein preswylwyr.

Ceir rhagor o wybodaeth am y gwasanaethau rwy'n eu comisiynu ar fy ngwefan.

Sut fedrwch chi fy nghefnogi i gyflenwi'r Cynllun hwn

Mae fy ngwirfoddolwyr yn chwarae rhan bwysig o ran fy helpu i gyflenwi fy ngweledigaeth. Maen nhw'n fy nghefnogi i sicrhau bod Heddlu Dyfed-Powys yn gweithredu'n broffesiynol, cyfreithlon a moesegol drwy adolygu gwasanaethau a ddarperir gan yr Heddlu. Cefnogir pob gwirfoddolwr â hyfforddiant wrth eu gwaith, cynllun cyfeillio, treuliau parod a phwynt cyswllt yn fy swyddfa. Maen nhw hefyd yn derbyn credydau amser yn wobwr o dan y cynllun Tempo. Gellir gwario'r credydau hyn ar amryw o weithgareddau, gwasanaethau a chynnyrch yn wobwr am eu hymrwymiad.

Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd

Mae'n ofyniad statudol i Gomisiynwyr Heddlu a Throseddu cael Cynllun Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd. Mae fy Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd, sydd wedi derbyn achrediad aur, yn rhoi sicrwydd annibynnol imi fod carcharorion yn cael eu trin yn briodol a theg. Maen nhw'n ymweld â gorsaf heddlu lleol mewn parau, yn ddirybudd, ar unrhyw adeg o'r dydd neu'r nos i wirio ar les carcharorion yn y ddalfa, a'r amodau o dan ba rai y'u cedwir. Mae fy Nghynllun hefyd yn un o lond llaw o gynlluniau yng Nghymru a Lloegr sy'n adolygu cofnodion dalfa carcharorion agored i niwed yn rheolaidd, gan roi cyfle i Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd ystyried taith gyfan garcharor drwy'r ddalfa.

SWYDDOGOL – SENSITIF
RHAID PEIDIO Â RHANNU'R DDOGFEN HON HEB GYTUNDEB CHTH

Os nad ydych chi'n gysylltiedig â'r system cyfiawnder troseddol, yn 18 oed neu hŷn, yn byw neu'n gweithio yn ardal Dyfed-Powys, ac mae gennych ddi-ddordeb mewn cydraddoldeb a hawliau dynol, gallai Ymwelydd Annibynnol â Dalfeydd fod yn rôl wirfoddol ddelfrydol i chi.

Ymwelwyr Lleyg Er Lles Anifeiliaid

Mae aelodau annibynnol o'r gymuned leol yn edrych ar les cŵn Heddlu Dyfed-Powys a'r amodau o dan ba rai y maent yn cael eu cadw, eu hyfforddi, eu cludo a'u lleoli. Maen nhw'n rhoi hyder i mi, a'r cyhoedd, fod cŵn yr heddlu'n derbyn gofal ac yn cael eu trin yn ddyngarol, moesegol a thryloyw.

Mae'n rhaid i Ymwelwyr Lleyg Er Lles Anifeiliaid fod yn 18 oed neu hŷn a byw neu weithio yn ardal Dyfed-Powys, a rhaid bod ganddynt wybodaeth gadarn am faterion lles anifeiliaid.

Panel Sicrhau Ansawdd

Mae'r Panel, sy'n cynnwys grŵp o hyd at 15 preswlydd gwirfoddol, yn cwrdd bob yn ail fis er mwyn adolygu cofnodion wedi'u hap samplu o ryngweithiadau rhwng y cyhoedd a'r heddlu, gan gynnwys: achosion stopio a chwilio, digwyddiadau lle mae grym wedi'i ddefnyddio, troseddau casineb, trin galwadau a thrin cwynion. Mae'r Panel yn darparu mewnwelediadau unigryw o safbwynt lleygwr ar ansawdd cyswllt yr heddlu â'r cyhoedd.

Mae croeso i oedolion 18 oed neu hŷn sy'n byw neu'n gweithio yn ardal Dyfed-Powys ac sydd ddim yn gysylltiedig â'r system cyfiawnder troseddol wneud cais am le ar fy Mhanel Sicrhau Ansawdd.

Llysgenhadon Ifainc

Mae fy Fforwm Ieuentid yn cynnwys Llysgenhadon 11-18 oed ac yn cynrychioli amrediad o sefydliadau a grwpiau ieuentid cymunedol o bob cwr o ardal Dyfed-Powys. Mae'r Fforwm yn fy helpu i greu perthynas â fforymau, cynghorau ieuentid a grwpiau ieuentid sy'n bodoli eisoes ar draws y rhanbarth, llawer ohonynt sydd eisoes yn cael eu cynrychioli ar fy Fforwm, fel bod pobl ifainc yn medru hysbysu fy mhenderfyniadau mewn perthynas â phlisma a throeddu.

Yr wyf bob amser yn croesawu pobl ifainc 11-18 oed sy'n byw yn Sir Gaerfyrddin, Ceredigion, Powys neu Sir Benfro i ddod yn un o'm Llysgenhadon.

Fforwm Ymgysylltu â Dioddefwyr

Mae'r ychwanegiad diweddaraf i'm grwpiau gwirfoddol, sef fy Fforwm Ymgysylltu â Dioddefwyr, yn cynnwys cronfa ddata o dros 80 dioddefydd trosedd o bob cwr o ardal Heddlu Dyfed-Powys. Gan weithio mewn partneriaeth ag asiantaethau cyfiawnder troseddol lleol a phartneriaid eraill, mae Aelodau'r Fforwm yn fy

nghefnogi i roi dioddefwyr yng nghanol y system cyfiawnder troseddol. Mae eu barn yn fy helpu i sicrhau bod y rhai sydd â phrofiad personol yn dylanwadu ar ddatblygu gwasanaethau ar gyfer dioddefwyr trosedd a chraffu arnynt.

Anogir unrhyw ddioddefwyr trosedd neu ymddygiad gwrthgymdeithasol (fel y diffinnir o dan y Cod Dioddefwyr), ac unigolion sydd wedi cefnogi dioddefydd trosedd neu ymddygiad gwrthgymdeithasol sy'n agos atynt drwy'r broses, i ymuno â'r Fforwm.

Cyd-destun

Ein hardal

Ardal Heddlu Dyfed-Powys yw'r ardal heddlu fwyaf yng Nghymru a Lloegr. Mae'n cwmpasu dros ddau draean o dirwedd Cymru ac yn gyfrifol am blismona pedair ardal awdurdod lleol, sy'n cynnwys dau fwrdd iechyd, dau borthladd fferi ryngwladol, dau barc cenedlaethol a dros 8500 milltir o ffyrdd.

Ein pobl

Yn ôl data'r Cyfrifiad diwethaf (2011), poblogaeth breswyl y pedair sir a wasanaethir gan Heddlu Dyfed-Powys oedd 515,114. Gwyn Prydeinig yw'r boblogaeth yn bennaf, gydag ychydig dros 2% o'r boblogaeth yn grwpiau pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig.

Mae Heddlu Dyfed-Powys dal yn anelu i wella amrywiaeth ei weithlu er mwyn sicrhau ein bod ni'n fwy cynrychioladol o'r cymunedau yr ydym yn eu gwasanaethu. Erbyn diwedd Mawrth 2021, nododd 16 (1.3%) o'n swyddogion a 6 (0.64%) o'n haelodau staff nad oeddent yn wyn eu croen. Mae 47% o gyfanswm y gweithlu yn fenywod, ond mae menywod yn cael eu cyflogi'n bennaf fel staff yr heddlu (62%, o gymharu â 35% o swyddogion).

Mae 32% o'n cymunedau'n medru siarad Cymraeg; 18.6% ym Mhowys, 47.4% yng Ngheredigion, 43.9% yn Sir Gaerfyrddin a 19.3% yn Sir Benfro.

Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol 2020/21, roedd 1,860 (81%) o weithlu Heddlu Dyfed-Powys yn medru siarad Cymraeg hyd lefel sylfaenol. Roedd 32% yn medru cynnal sgwrs sylfaenol yn Gymraeg, ac roedd 20% yn medru sgwrsio'n llawn yn Gymraeg.

Mae Heddlu Dyfed-Powys yn gwasanaethu poblogaeth sy'n heneiddio. Yn ôl data'r Cyfrifiad diwethaf (2011), mae bron i hanner cyfanswm y boblogaeth breswyl yn 45 oed ac yn hŷn, gyda 22% o'r boblogaeth breswyl dros 65 oed.

Ar hyn o bryd, mae gan Heddlu Dyfed-Powys 1,194 Swyddog Heddlu, 794 aelod Staff Heddlu, 85 Cwnstabl Gwirfoddol, 144 Swyddog Cefnogi Cymunedol yr Heddlu a 45 Gwirfoddolwr.

Mae'r niferoedd hyn yn parhau i dyfu wrth i'r Heddlu gychwyn Ymgyrch Uplift ar ôl degawd o lymder. Ymgyrch Uplift yw ymateb y gwasanaeth heddlu i darged Llywodraeth y DU, sef recriwtio 20,000 o Swyddogion Heddlu ychwanegol erbyn

2023, a oedd yn cyfateb i 42 Swyddog ychwanegol ar gyfer Heddlu Dyfed-Powys yn 2020/21.

Rolau a chyfrifoldebau

Fel eich Comisiynydd Heddlu a Throsedd, mae gennyf nifer o ddyletswyddau statudol, fel yr amlinellir isod:

- Gosod y cyfeiriad strategol a'r blaenoriaethau ar gyfer yr Heddlu.
- Cynrychioli ac ymgysylltu gyda chymunedau a gweithredu fel llais y cyhoedd ar faterion plismona a throsedd.
- Gweithio'n agos gyda phartneriaid diogelwch cymunedol a chyfiawnder troseddol er mwyn sicrhau bod y system cyfiawnder troseddol ehangach yn effeithiol ac yn effeithlon wrth gadw pobl yn ddiogel, cefnogi dioddefwyr a dod â phobl gerbron llys.
- Comisiynu gwasanaethau i helpu gwneud cymunedau'n fwy diogel a chefnogi dioddefwyr a phobl eraill sy'n agored i niwed.
- Dal y Prif Gwnstabl i gyfrif am drosglwyddo gwasanaethau heddlu yn effeithiol, yn ogystal â chyhoeddi gwybodaeth i'ch galluogi i asesu fy mherfformiad a pherfformiad Prif Gwnstabl Heddlu Dyfed-Powys.
- Penodi, ac os oes angen, diswyddo'r Prif Gwnstabl.
- Ymdrin â chwynion swyddogol yn erbyn y Prif Gwnstabl (blaenorol neu gyfredol) .
- Gosod praecept blynyddol yr heddlu a chyllideb yr heddlu.
- Cyhoeddi Cynllun Heddlu a Throsedd ac Adroddiad Blynyddol.
- Gweithio'n agos â'r Panel Heddlu a Throsedd i'w caniatáu i gefnogi a chraffu'n effeithiol ar waith Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd.
- Mae Llywodraeth y DU yn ceisio sicrhau bod y cyhoedd yn ymddiried yn nom i weithio gyda'n gilydd fel un, gan ddarparu dull cydlynol o ymdrin â'r system gorfodaeth cyfraith. Fel rhan o hyn, mae'n ofynnol i mi ddarparu datganiad blynyddol ar berfformiad Heddlu Dyfed-Powys yn erbyn mesurau troseddau a phlismona cenedlaethol Llywodraeth y DU.

Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am ddiogelu ein cymunedau drwy ddarparu plismona effeithlon, effeithiol ac ymatebol. Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am wneud penderfyniadau gweithredol, rheoli adnoddau a gwariant yr heddlu, ac am ymchwilio i gwynion a materion ymddygiad yn erbyn swyddogion (islaw rheng y Prif Gwnstabl) a staff yr heddlu.

Mae'r Panel Heddlu a Throsedd yn banel annibynnol wedi ei ffurfio o aelodau a enwebwyd gan awdurdodau lleol ac aelodau annibynnol.

Bydd y Panel yn:

- Craffu ar benderfyniadau Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd ar ran y cyhoedd.
- Cefnogi'r Comisiynydd i weithredu ei swyddogaethau'n effeithiol.
- Adolygu a gwneud argymhellion ar ddrafftiau Cynllun Heddlu a Throsedd ac Adroddiad Blynyddol y Comisiynydd.

SWYDDOGOL – SENSITIF
RHAID PEIDIO Â RHANNU'R DDOGFEN HON HEB GYTUNDEB CHTH

- Adolygu a gwneud argymhellion ar gynigion mewn perthynas â'r praesept heddlu a'r gyllideb ddrafft blynyddol.
- Ymdrin â chwynion yn erbyn y Comisiynydd a'u datrys.
- Chynnal gwrandawiadau cadarnhau ar gyfer penodiadau arfaethedig swyddogion statudol y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd.

Ynghylch y Cynllun hwn

Wrth ffurfio'r Cynllun hwn, yr wyf wedi ystyried tirwedd genedlaethol (Cymru a'r DU yn ehangach) plismona a throsedd drwy ymgynghori ac ymchwilio manwl, gan gynnwys:

- Blaenoriaethau Llywodraethau Cymru a'r DU;
- Cynllun Blynyddol yr Asiantaeth Troseddu Genedlaethol;
- Ffyrdd o Weithio a Nodau Lles Cenedlaethau'r Dyfodol;
- Ystyried dogfennau plismona cenedlaethol (Cymru a'r DU);
- Fframwaith asesu Effeithlonrwydd, Effeithiolrwydd a Chyfreithlondeb Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi.
- Mewnwelediadau o Felinau Trafod plismona ac arferion da o feysydd eraill.

Rwyf i hefyd wedi ystyried blaenoriaethau, adnoddau ac anghenion lleol, gan gynnwys:

- Adborth gan y cyhoedd.
- Dogfennau strategol allweddol Heddlu Dyfed-Powys.
- Blaenoriaethau partneriaid lleol, gan gynnwys rhai Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus, Byrddau Cynllunio Ardal, Partneriaethau Diogelwch Cymunedol, Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel-Dda, Bwrdd Iechyd Addysgu Powys ac Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwlans Cymru.

Cynhaliodd fy swyddfa broses ymgynghori fanwl er mwyn hysbysu fy mlaenoriaethau, gan gynnwys:

- Preswylwyr a busnesau o fewn ardal Dyfed-Powys drwy'r holiadur praesept blynyddol ym mis Rhagfyr 2020.
- Detholiad o uwch reolwyr a rheolwyr canol o fewn Heddlu Dyfed-Powys, drwy weithdai, gan ddefnyddio Pecyn Cymorth Tri Gorwel Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ac Iechyd Cyhoeddus Cymru.
- Grwpiau lleiafrifol sydd â llai o lais drwy sesiynau a hwyluswyd.
- Partneriaid a rhan ddeiliaid allweddol drwy wahoddiad personol i ddefnyddio pecyn arweiniad i ymgynghoriad.
- Y cyhoedd yn ehangach drwy arolwg ar-lein a chopi caled a hyrwyddwyd drwy gyfryngau cymdeithasol a'r wasg leol.

Mae'r gwaith hwn wedi fy arwain i nodi fy ngweledigaeth, blaenoriaethau a gwerthoedd ar gyfer plismona a throsedd ledled Sir Gaerfyrddin, Ceredigion, Sir Benfro a Phowys ar gyfer y tair blynedd nesaf:

SWYDDOGOL – SENSITIF
RHAID PEIDIO Â RHANNU'R DDOGFEN HON HEB GYTUNDEB CHTH

Fy Ngweledigaeth
Dyfed-Powys o gymunedau diogel

Fy Mlaenoriaethau		
Mae dioddefwyr yn cael eu cefnogi	Mae niwed yn cael ei atal	Mae ein system gyfiawnder yn fwy effeithiol

Gweithredu a galluogi			
Cydweithio	Bod yn atebol	Bod yn gadarn	Ymgysylltu'n eang

DRAFT - SHARED IN CONFIDENCE